

29 Σεπτεμβρίου, 1995

[ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ (ΑΡ. 2),

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 1044/94)

-
- Κοινωνικές Ασφαλίσεις — Σύνταξη αναπηρίας — Άρθρα 44 και 54 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου (Ν. 41/80) — Προϋποθέσεις παροχής της σύνταξης — Ερμηνεία — Οι περιστάσεις στην κριθείσα περίπτωση μη χορηγήσεως της σύνταξης — Το τεκμήριο του Άρθρου 44 περιορίζεται μόνο στο άρθρο αυτό.* 5
- Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Αναθεωρητικός έλεγχος — Η ευρύτητα της δυνατότητας επέμβασης του Δικαστηρίου — Νομολογιακά πορίσματα — Απόφαση περί μη παροχής αναπηρικής συντάξεως στηριγμένη και σε γνωμοδότηση ιατρικού συμβουλίου — Η απόφαση του Συμβουλίου αποτελεί ενδιάμεση πράξη — Η απόφαση του αποφασίζοντος οργάνου κρίθηκε εύλογα επιτρεπτή.* 10
- Ο αιτητής επεδίωξε την ακύρωση της απόρριψης του αιτήματός του για χορήγηση σύνταξης αναπηρίας. 15
- Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:
1. Σύμφωνα με τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο (Ν.41/80) για να δικαιούται σε παροχή ο αιτητής θα πρέπει να αποδείξει ότι είχε υποστεί ατύχημα που προκλήθηκε ως εκ της απασχολήσεως και εν τη απασχολήσει του ή ότι προσεβλήθη από νόσο ή βλάβη που οφειλόταν στη φύση της εργασίας του (Άρθρα 44 και 54 αντίστοιχα). 20
- Η ευρύτητα της δυνατότητας επέμβασης του Δικαστηρίου σε από-
- 25

φαση διοικητικού οργάνου έχει συζητηθεί σε αριθμό υποθέσεων.

2. Στη παρούσα υπόθεση η απόφαση του διοικητικού οργάνου στηρίχθηκε στη γνωμοδότηση του Ιατρικού Συμβουλίου. Από τον ευπαίδευτο συνήγορο του αιτητή τέθηκε ότι αντικείμενο της προσφυγής είναι η απόφαση του Ιατρικού Συμβουλίου. Η θέση αυτή δεν βρίσκει σύμφωνο το Δικαστήριο. Αντικείμενο της παρούσας προσφυγής είναι η απόφαση της διοίκησης και συγκεκριμένα του Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσω του εξεταστή απαιτήσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ημερ. 12.12.1994, με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα του αιτητή για σύνταξη αναπηρίας και η οποία βέβαια βασίστηκε στη γνωμοδότηση του Ιατρικού Συμβουλίου. Η απόφαση του Ιατρικού Συμβουλίου αποτελεί απλώς ενδιάμεση πράξη στην οποία στηρίχθηκε η διοικητική απόφαση.

Η απόφαση του Ιατρικού Συμβουλίου ήταν ομόφωνη, όπως επιτάσσει και το Άρθρο 67 (5) του Ν. 41/80.

Το Δικαστήριο διαφωνεί με τη άποψη που εκφράστηκε ότι η γνωμοδότηση του Ιατρικού Συμβουλίου νοσεί γιατί χρησιμοποιήθηκε η έκφραση ότι η ασθένεια δεν μπορούσε να αποδοθεί απόλυτα και αντικειμενικά στην εργασία του αιτητή. Το βασικό στοιχείο της γνωμοδότησης είναι η έκφραση της άποψης ότι η επώδυνη κινητικότητα της δεξιάς πηχεοκαρπικής άρθρωσης του αιτητή δεν μπορούσε να αποδοθεί στην εργασία του και όχι το γεγονός ότι χρησιμοποιήθηκαν εκφράσεις που δεν περιέχονται στον νόμο.

3. Το τεκμήριο του Άρθρου 44 ότι ατύχημα που επεσυνέβη κατά την απασχόληση μισθωτού λογίζεται, ελλείψει αποδείξεως περί του αντιθέτου, επαγγελματικό ατύχημα εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις ατυχημάτων. Το Άρθρο 53 δημιουργεί μία χωριστή τάξη αναπηρίας για την οποία μισθωτός, αν υπάρχουν οι άλλες προϋποθέσεις του νόμου, δικαιούται σε παροχή και αυτή είναι η κατηγορία της νόσου ή βλάβης που οφείλεται στη φύση της εργασίας. Τίποτε στο νόμο δεν δικαιολογεί το συμπέρασμα ότι ο νομοθέτης ήθελε να δημιουργήσει οποιοδήποτε τεκμήριο και για τις περιπτώσεις νόσων που οφείλονται στη φύση της εργασίας.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

40 *Αναφερόμενες υποθέσεις:*

Constantinides v. Republic (1988) 3 C.L.R. 2375,

Pantzaris v. Republic (1989) 3 C.L.R. 861,

Raibow Bleaching and Dyeing Co. Ltd v. Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών κ.ά. (1990) 3 Α.Α.Δ. 93,

Απόφαση 993/1955, Αποφάσεις Συμβουλίου Επικρατείας, (1955) Β', σελ. 424,

5

S. C. Johnson and Son Inc. v. Εφόρου Εμπορικών Σημάτων (1989) 3 Α.Α.Δ. 59,

Beecham Group Ltd v. Republic (1982) 3 C.L.R. 622,

10

White Horse Distillers Limited v. El Greco Distillers Ltd and Others (1987) 3 C.L.R. 531,

Γαβριήλ ν. Γενικού Εισαγγελέα (1989) 3 Α.Α.Δ. 3067.

15

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του καθ' ου η αίτηση αρ. 2 ημερομηνίας 12.12.1994, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση του αιτητή για παροχή σύνταξης αναπηρίας.

20

Γ. Τριανταφυλλίδης για Άντη Τριανταφυλλίδη, για τον Αιτητή.

Α. Χριστοφόρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

25

Cur. adv. vult.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Δ.: Στην παρούσα υπόθεση ο αιτητής είναι δημόσιος υπάλληλος και εργάζεται ως οδοντοτεχνίτης στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Πάσχει από οστεοαρθρίτιδα του δεξιού καρπού με νέκρωση του μηνοειδούς οστού η οποία, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, προήλθε από τη χρήση εργαλείων που προκαλούν δονήσεις στον καρπό. Με την παρούσα αίτηση αξιώνει δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση του Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων ημερ. 12.12.1994 με την οποία απέρριψε αίτησή του για παροχή σύνταξης αναπηρίας είναι άκυρη και χωρίς οποιοδήποτε νομικό αποτέλεσμα. Η απόφαση βασίστηκε σε γνωμοδότηση του Ιατρικού Συμβουλίου ημερ. 22.11.1994, σύμφωνα με την οποία η επώδυνη κινητικότητα της πηχεοκαρπικής άρθρωσης από την οποία έπασχε ο αιτητής δεν μπορούσε να αποδοθεί απόλυτα και αντικειμενικά στην εργασία του. Στην γνωμοδότηση αυτή το Ιατρικό Συμβούλιο κατέληξε αφού έλαβε υπόψη και τις διάφορες εκθέσεις αριθμού ιδιωτών ιατρών που υποστήριζαν ότι η πάθηση του αιτητή οφειλόταν στη

30

35

40

χρήση εργαλείων που προκαλούν δονήσεις στο χέρι.

Με την αγόρευσή του ο ευπαίδευτος συνήγορος του αιτητή ισχυρίζεται ότι είναι παραδεκτό ότι ο αιτητής παρουσιάζει ανα-
 5 πηρία που προήλθε από σωματική βλάβη και ότι το μόνο θέμα που
 χρήζει απόφασης από το Δικαστήριο είναι κατά πόσο η σωματική
 αυτή βλάβη προκλήθηκε από την απασχόλησή του. Προς ενίσχυση
 του ισχυρισμού αυτού ο αιτητής επικαλείται τέσσερα ιατρικά πι-
 10 στοτοποιητικά και τις πρόνοιες των άρθρων 43, 44 και 46 (1) του πε-
 ρί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 1980, αρ. 41/80. Ειδικώ-
 τερα η θέση του αιτητή είναι ότι από τη διατύπωση των άρθρων 44
 (2) και 53 (1) του Νόμου 41/80 προκύπτει ότι αν πρόσωπο προ-
 σβληθεί από κάποια από τις καθορισμένες νόσους ή βλάβες, εφό-
 15 ρισμένης ως προς τη νόσο αυτή εργασίας στην οποία απασχολεί-
 ται ως μισθωτός, δημιουργείται μαχητό τεκμήριο ότι η ασθένεια
 του αιτητή είναι επαγγελματική και αποδίδεται στην απασχόλησή
 του. Δεδομένης της αναφοράς της παραγρ. 32 του Πίνακα των Πε-
 20 ρί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Νόσοι) Κανονισμών του 1980,
 Κ.Δ.Π. 242/80 σε βλάβη που αποδίδεται σε "οιονδήποτε επάγγελμα
 επαγόμενον χειρωνακτικήν εργασίαν ή συχνάς ή επαναλαμβανο-
 μένας κινήσεις της άκρας χειρός ή του καρπού" και ελλείψει απο-
 δειξέως ότι η βλάβη του αιτητή δεν προήλθε από άλλη αιτία, θα
 25 έπρεπε να θεωρηθεί ότι το τεκμήριο δεν καταρρίφθηκε. Κατά συ-
 νέπεια η ασθένεια του αιτητή έπρεπε να χαρακτηριστεί επαγγελ-
 ματική και ο αιτητής να τύχει σχετικής παροχής.

Ένα άλλο σημείο που ηγέρθηκε από τον αιτητή ήταν ότι το Ια-
 30 τρικό Συμβούλιο απέρριψε το αίτημά του γιατί το πρόβλημα δεν
 μπορούσε κατά τη γνώμη τους να αποδοθεί απόλυτα και αντικειμε-
 νικά στην εργασία του. Επιστημάνθηκε ότι ο νόμος δεν απαιτεί όπως
 η αναπηρία αποδίδεται απόλυτα και αντικειμενικά στην εργασία,
 ενώ από την άλλη κανένα στοιχείο δεν υπήρχε ενώπιον του Ιατρικού
 35 Συμβουλίου που να υποστήριζε την άποψη ότι η νόσος του αιτητή
 προκλήθηκε από οποιονδήποτε άλλη αιτία εκτός από τη χρήση των
 εργαλείων στην εργασία του. Ο ευπαίδευτος συνήγορος των καθ' ων
 η αίτηση δεν δέχτηκε ότι οι καθ' ων η αίτηση παραδέχτηκαν καθ' οι-
 ονδήποτε χρόνο ότι ο αιτητής είχε υποστεί επαγγελματικό ατύχημα.

40 Σύμφωνα με το νόμο 41/80 για να δικαιούται σε παροχή ο αι-
 τητής θα πρέπει να αποδείξει ότι είχε υποστεί ατύχημα που προ-
 κλήθηκε ως εκ της απασχολήσεως και εν τη απασχολήσει του ή
 ότι προσεβλήθη από νόσο ή βλάβη που οφειλόταν στη φύση της
 εργασίας του (άρθρα 44 και 54 αντίστοιχα).

Η ευρύτητα της δυνατότητας επέμβασης του Δικαστηρίου σε απόφαση διοικητικού οργάνου έχει συζητηθεί σε αριθμό υποθέσεων. Στην υπόθεση **Constantinides v. Republic** (1988) 3 C.L.R. 2375, αναφέρεται στη σελ. 2378:

5

"Moreover in a recourse under Article 146 of our Constitution, the annulment directed against the administration's determination of the facts or questioning the determination on the merits is according to the general principles of Administrative Law that this Court will reject such a ground except where the administration has acted under a misconception of fact or has exceeded the extreme limits of its discretionary power."

10

Το Δικαστήριο δεν επεμβαίνει αν η προσβαλλόμενη απόφαση με βάση τα γεγονότα, τη σχετική νομοθεσία και τις αρχές του Διοικητικού Δικαίου, ήταν εύλογα επιτρεπτή στο όργανο που την εξέδωσε. (**Pantzaris v. The Republic** (1989) 3 C.L.R. 861).

15

Η ουσιαστική εκτίμηση πραγματικού ζητήματος, το οποίο δεν αποδεικνύεται αντικειμενικά αναληθές ή ανακριβές, κείται εκτός των ορίων του δικαστικού ελέγχου (βλ. **Rainbow Bleaching and Dyeing Co. Ltd v. Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών** (1990) 3 Α.Α.Δ. 93 και Απόφαση 993/1955, Αποφάσεις Συμβουλίου Επικρατείας, (1955) Β', σελ. 424).

20

25

Έχει νομολογιακά θεμελιωθεί πως το Διοικητικό Δικαστήριο κατά την ενάσκηση της ελεγκτικής του δικαιοδοσίας πράξης διοικητικού οργάνου, δεν υποκαθιστά με τη δική του κρίση ως προς το ποία θα ήταν η ορθή απόφαση, αυτήν του οργάνου. Επεμβαίνει ακυρωτικά μόνο όταν αποδειχθεί πως κατά τη λήψη της απόφασης το διοικητικό όργανο δεν ακολούθησε τις αρχές του δικαίου, όπως αυτές καθορίστηκαν κατά καιρούς από τα Δικαστήρια. Η βασική αρχή είναι πως το Δικαστήριο δεν θα επέμβει εφόσον το διοικητικό όργανο στάθμισε ορθά τα ουσιώδη γεγονότα και η απόφασή του δεν βασίστηκε σε πεπλανημένη εκτίμηση ή σε εσφαλμένα ερμηνεία του νόμου ή συνιστούσε κατάχρηση ή υπέρβαση των εξουσιών του. Αν η απόφαση της διοίκησης ήταν εύλογα επικτική στα πλαίσια των εξουσιών της, δεν μπορεί να προσβληθεί. (Βλ. **S. C. Johnson and Son Inc. v. Εφόρου Εμπορικών Σημάτων** (1989) 3 Α.Α.Δ. 59, **Beecham Group Ltd v. The Republic** (1982) 3 C.L.R. 622,633, **White Horse Distillers Limited v. El Greco Distillers Ltd and Others** (1987) 3 C.L.R. 531).

30

35

40

Η υποκειμενική εκτίμηση των γεγονότων ανάγεται στη διακρι-

τική ευχέρεια του οργάνου και το Δικαστήριο, αν η εκτίμηση είναι εύλογα επιτρεπτή και δεν είναι αντίθετη με τα στοιχεία, δεν υποκαθιστά με την κρίση του την κρίση της διοικητικής αρχής. (*Γαβριήλ ν. Γενικού Εισαγγελέα* (1989) 3 Α.Α.Δ. 3067).

5

Στην παρούσα υπόθεση η απόφαση του διοικητικού οργάνου στηρίχτηκε στη γνωμοδότηση του Ιατρικού Συμβουλίου. Από τον ευπαιδευτο συνήγορο του αιτητή τέθηκε ότι αντικείμενο της προσφυγής είναι η απόφαση του Ιατρικού Συμβουλίου. Η θέση αυτή δεν
10 με βρίσκει σύμφωνο. Αντικείμενο της παρούσας προσφυγής είναι η απόφαση της διοίκησης και συγκεκριμένα του Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσω του εξεταστή απαιτήσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ημερ. 12.12.1994, με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα του αιτητή για σύνταξη αναπηρίας και η οποία βέβαια βασίστηκε στη γνωμοδότηση του Ιατρικού Συμβουλίου. Η απόφαση του Ιατρικού Συμβουλίου αποτελεί απλώς ενδιάμεση πράξη στην οποία στηρίχτηκε η διοικητική απόφαση.

15

Το Ιατρικό Συμβούλιο διαπίστωσε ότι ο αιτητής έπασχε από κάποια αναπηρία, ήτοι επώδυνη κινητικότητα της δεξιάς πηχεοκαρπικής άρθρωσης - για να χρησιμοποιήσω την ορολογία του ίδιου του Συμβουλίου - αλλά κατέληξε ότι η ασθένεια δεν μπορούσε να αποδοθεί στην εργασία του και συνεπώς δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί επαγγελματική ασθένεια. Για να καταλήξει στην
20 απόφασή του αυτή το Ιατρικό Συμβούλιο έλαβε υπόψη όλα τα τεθέντα ενώπιόν του ιατρικά πιστοποιητικά και κατέληξε, σαν το μόνο κατά νόμο αρμόδιο σώμα, στη δική του γνώμη. Η απόφαση του Συμβουλίου ήταν ομόφωνη, όπως επιτάσσει και το άρθρο 67 (5) του Νόμου 41/80.

25

30

Δεν συμφωνώ με την άποψη που εκφράστηκε ότι η γνωμοδότηση του Ιατρικού Συμβουλίου νοσεί γιατί χρησιμοποιήθηκε η έκφραση ότι η ασθένεια δεν μπορούσε να αποδοθεί απόλυτα και αντικειμενικά στην εργασία του αιτητή. Το βασικό στοιχείο της γνωμοδότησης είναι η έκφραση της άποψης ότι η επώδυνη κινητικότητα της δεξιάς πηχεοκαρπικής άρθρωσης του αιτητή δε μπορούσε να αποδοθεί στην εργασία του και όχι το γεγονός ότι χρησιμοποιήθηκαν εκφράσεις που δεν περιέχονται στον νόμο. Δεν νομίζω ότι στη
35 διατύπωση που χρησιμοποιήθηκε μπορεί να αποδοθεί άλλο νόημα από το ότι δεν αποδείχθηκε ότι η νόσος του αιτητή δεν μπορούσε να αποδοθεί στην εργασία του. Εξ ίσου αστήρικτη είναι και η θέση ότι την απόφαση των καθ' ων η αίτηση έπρεπε να είχε επηρεάσει και η απουσία στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι το πρόβλημα του αιτητή προήλθε από κάποια άλλη αιτία και όχι από τη χρήση εργα-

40

λείων. Το αντικείμενο της έρευνας ήταν το κατά πόσο η συγκεκριμένη αναπηρία μπορούσε να αποδοθεί στην εργασία του αιτητή και το Ιατρικό Συμβούλιο απάντησε στο συγκεκριμένο ερώτημα που τέθηκε ενώπιόν του. Ειρήσθω εν παρόδω θα πρέπει στο σημείο αυτό να αναφερθεί ότι σε κανένα από τα ιατρικά πιστοποιητικά που κατατέθηκαν ενώπιον του Ιατρικού Συμβουλίου, η νόσος του αιτητή δεν περιγράφεται με το λεκτικό που χρησιμοποιείται στην παράγραφο 32 του Πίνακα των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Νόσοι) Κανονισμών του 1980, Κ.Δ.Π. 242/80. Τα ιατρικά πιστοποιητικά που κατέθεσε ο αιτητής αναφέρουν σαν πάθησή του άλλα οστεοαρθρίτιδα του δεξιού καρπού με σχηματισμό κύστεων στα οστά του καρπού, άλλα μικρές κύστες στο σκαφοειδές και το μηνοειδές οστόν, άλλα σκληρυντική νέκρωση του μηνοειδούς ή νέκρωση του μηνοειδούς και σκαφοειδούς οστού του δεξιού καρπού και τέλος άλλα σοβαράς μορφής τενοντοθυλακίτιδα του δεξιού καρπού, αλλά κανένα "τραυματική φλεγμονή των τενόντων της άκρας χειρός ή του πήχεως ή των ερχομένων εις επαφήν μετ' αυτών τενοντίων καψών" όπως προβλέπεται στους ρηθέντες Κανονισμούς.

Το τεκμήριο του άρθρου 44 ότι ατύχημα που επεσυνέβη κατά την απασχόληση μισθωτού λογίζεται, ελλείψει αποδείξεως περί του αντιθέτου, επαγγελματικό ατύχημα εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις ατυχημάτων. Το άρθρο 53 δημιουργεί μία χωριστή τάξη αναπηρίας για την οποία μισθωτός, αν υπάρχουν οι άλλες προϋποθέσεις του νόμου, δικαιούται σε παροχή και αυτή είναι η κατηγορία της νόσου ή βλάβης που οφείλεται στη φύση της εργασίας. Τίποτε στο νόμο δεν δικαιολογεί το συμπέρασμα ότι ο νομοθέτης ήθελε να δημιουργήσει οποιοδήποτε τεκμήριο και για τις περιπτώσεις νόσων που οφείλονται στη φύση της εργασίας.

Έχοντας εξετάσει την ολότητα των περιστάσεων που τέθηκαν ενώπιον της διοίκησης καταλήγω στο συμπέρασμα ότι η απόφαση του οργάνου ήταν εύλογα επιτρεπτή. Ο αιτητής απέτυχε να αποδείξει ότι η διοίκηση ενήργησε ενώ τελούσε υπό πλάνη, ή ότι υπερέβη τα ακραία όρια της διακριτικής της ευχέρειας ή ότι εφαρμόσε λανθασμένα τις σχετικές νομικές διατάξεις. Η απόφαση του οργάνου που στηρίχτηκε στη γνωμοδότηση του Ιατρικού Συμβουλίου, του αρμόδιου κατά νόμο οργάνου, ήταν καθ' όλα θεμιτή. Εν όψει όλων των πιο πάνω η παρούσα υπόθεση απορρίπτεται με έξοδα εναντίον του αιτητή.

*Η προσφυγή απορρίπτεται με
έξοδα εναντίον του αιτητή.*